

det, og hvor altsaa Bevægelsen ikke overgik Affmeltingen og Fordampningen, og dernæst 2 Steder, ved Isblorsluit i Kangerdluarssuit og i Lesfermiut, hvor Bevægelsen overgik Affmeltingen og Fordampningen og Bræen derfor naaede ud i Fjorden og falvede. Disse Maalinger er det naturligtvis Hensigten at fortsætte lige fra de mindste Bræer og til de største for at bestemme Mængden af det Vand, der i fast Tilstand forlader Landet, saaledes som Rink og Selland have begrundt. At bestemme Mængden af det Vand, der i flydende og dampformig Tilstand forlader Landet, er vanskeligere; men de smaa Bræer, hvor Bevægelsen holdes i Egevegt af Affmeltingen og Fordampningen, kunne dog maaske afgive et Middel til Bestemmelsen deraf; thi her maa vel ligefrem Bevægelsens Hastighed være et Maal for disses Virksomhed. Det er uden Tvivl meget betydelige Mængder af Is, der umiddelbart gaa bort i Dampform i dette tørre Klima. Gaar man over Isen i tørt Veir, navnlig naar det blæser en Sydøst, vil man finde, at den er skarp og ru af fremtæende Krystaldele, det minder fuldstændig om en af de Opløsningsmidler paavirket Bjergart, f. Ex. en med en Syre behandlet kornet Kalksten, og Virkningen har jo ogsaa været den samme, idet den tørre Luft har spillet Syrens Rolle. At bestemme Fordampningens Størrelse synes ikke at kunne være vanskelig ved direkte Forsøg, og vil det, som jeg antager, ved fortsatte Undersøgelser vise sig, at det ved Maalinger af de smaa Isbræer kan findes, hvor stor Affmeltingen og Fordampningen tilsammen ere, vil det altsaa let kunne bestemmes, hvor store de hver især ere.

Angaaende Muligheden af at bereise Indlandsisen, da kan jeg ikke udtale nogen absolut begrundet Mening; thi det, jeg har haft Leilighed til at se og nøiere undersøge, kan neppe fortjene Navn af Indlandsis, det er Isbræer. Som jeg ved Raagtum omtalte, ere Somfruene ikke et Par isolerede Fjeldtoppe, det er et helt Apeland, hvorfra der ses, at isolerede Fjeldtoppe strække sig saa langt mod Ost, som Diet kan se. Overfladen af Indlandsisen her er ikke, som det berettes, længere mod Nord en uafbrudt Flade, den maa nærmest betragtes som en Mængde sammenslydende Isbræer, og derved forøges Banfælighederne ved at bereise den, idet der absolut maa fremkomme Revner og Ujevnheder der, hvor Bevægelsens Hastighed forøges, hvor Isen ved at skulle passere mellem Fjeldene presses i Veiret. Som jeg allerede flere Gange har fremhævet, lader Isen sig imidlertid vistnok paa de fleste Steder passere, saalange Bagagen ikke er større, end at den kan bæres, og det sikreste Middel til at naae fra Vestkysten over til Ostkysten vil utvivlsomt være, at Expeditionen bliver saa talrig, at den delt i visse Hold kan, hvis det er nødvendigt, i det Mindste paa visse Strækninger bære al Bagagen, inklusive Slæder. Thi en mindre Expedition paa en eller to Slæder vil utvivlsomt, saaledes som det fremgaar af Delagers og Nordenfjølfs Beretninger, tidligere eller senere træffe paa saa store Ujevnheder, at det, selv om Slæden holder, vil være ugjærligt i det Mindste med nogen rimelig Fremgang at føre den med sig, og fra det Dieblif, at Slæden lades tilbage, ere Dage talte for Expeditionens Fremgang. Det kan nemlig ikke godt tænkes, at Isen paa hele Veien skulde være fri for Revner og Ujevnheder, hvad jo ogsaa de gjorte Erfaringer vise; thi saadanne maa uvilkaarligen fremkomme paa Grund af det kuperede Terrain, Isen maa slyde over, ligesom Vandets Overflade strag kruses, hvor det, selv i et bredt Flobleie, træffer paa Stjær. Disse Revner og Ujevnheder, hvoraf de sidste ere de værste, thi de første kunne omgaaes, kunne imidlertid ventes at ville høre op i Nærheden af Vandets Høiberg; men saa ville andre Banfæligheder møde, nemlig Sneen. Til hvilken Høide denne Ryg naaer, veed man ikke; thi hvor høit man end har været tilfjelds paa Yderlandet, saa ser man dog kun, at Isen hæver sig jævnt indad, saa det er klart, at den maa ligge over Snegrændsen, hvilket Begreb forøvrigt er meget vagt. Man kan altsaa vente, efterat Revnerne og Ujevnhederne ere passerede, (thi disse hidrøre fra Is i Bevægelse), at træffe paa lignende Banfæligheder som dem, Watt havde at kæmpe imod paa Vatnajökul paa Island og som mere end een Gang truede ham med at maatte opgive Slæden, hvad der for Grønlands Vedkommende vil være det Samme som at opgive Maalet; thi her kan Forsøget paa at vedde sig kun ske ved at gaa tilbage, ikke som paa Island ved at gaa fremad og derved tillige at naae Maalet. Herved adskillige Undersøgelserseierne i Grønlands Is og Sneregioner sig i en væsentlig Grad fra dem paa Island, idet man paa Grønland altid skal tilbage igjen, og altsaa er det her, alt Andet lige, kun muligt at tilbagelægge halv saa lang en Strækning som paa Island, idet man der ikke behøver at gaa tilbage, da Kysten overalt er beboet. At løbe an paa at blive optaget af de paa Grønlands Ostkyst spredte Eskimoer kan der fornødtigvis kun være Tale om i den yderste Nød. Spilken overordentlig hæmmende Indflydelse det forøvrigt har paa Folks Mod og Udholdenhed, det at skulle tilbage igjen, navnlig naar Udsigterne til at naae Maalet blive tvivlsomme, i Sammenligning med den Opfordring til at anstrenge sig til det Yderste, der ligger i Haabet om at naae Maalet uden igjen at skulle kæmpe mod de Banfæligheder, det en Gang har kostet store Anstrengelser at overvinde, vil enhver vide, der kjender til slige For-